

študentski list

Ljubljana, 16. novembra 1966
Letnik XVII. Številka 5

tribuna

NOVA POTA BIROKRACIJE

Pred nami so prve številke TRIBUNE. Precej papirja je že potiskanega. Tu pa tam je slika, grafika ali vinjeta, kolikor je pač prostora. V večji meri prevladujejo pestri prispevki, ki so po tematiki zelo različni. Precej je resnih, nekateri s tabelami, ki nekaj kažejo, drugi so zabavni in zbadljivi. So taki, ki nekaj izpovedujejo, dopovedujejo, pripovedujejo itd. V mnogih so postavljena vprašanja, zahteve, predlogi. Izražajo torej neke pobude želje, da bi TRIBUNA postala mesto, kjer bi se pogovarjali.

Kako je z odgovori, kako se uresničuje to pogovarjanje? Pri tem moramo razlikovati dva odnosa (glede na to, kako se ta razgovor odvija). Prvi odnos je odnos človeka do človeka, študenta do študenta, drugi pa se poraja iz delitve dela. To je npr. odnos študentov do predstavnikov »oblasti«, do pedagoških delavcev, sploh do tistih, ki poleg njega samega krojijo njegovo usodo. Večina člankov se loteva prav tega drugega odnosa (pri tekstih za kulturno stran je razumljivo ravno obratno).

Nedvomno pa se prav na tej drugi relaciji pogovarjanje ni razvilo. Čeprav smo v TRIBUNI zapisali precej misli, ki bi zahtevale vsaj komentar od »višjih«, če ne »pojasnilo« ali »razlago«, se zdi, da so naslovi premalo »mastni« in črke premajhne.

Že večkrat sem bral v našem časopisu naslednjo misel (Kdo je njen avtor ne vem, ko se take ideje porodijo, preplavijo pač v različnih inačicah naše informacije): »Zakaj je potrebno vedno vpiti, zahtevati, da naj tisti od zgoraj nekaj ukrenejo, odločijo. Danes imamo vendar samoupravljanje. Tako postavljanje stvari — čakanje na odločitve samó ustvarja dva tabora: na eni strani oblast, ki vlada, ki daje, ukazuje,

na drugi pa podanike, ki so vladani, ki prejemaajo, izvajajo. Na eni strani aktivnost, na drugi pasivnost.«

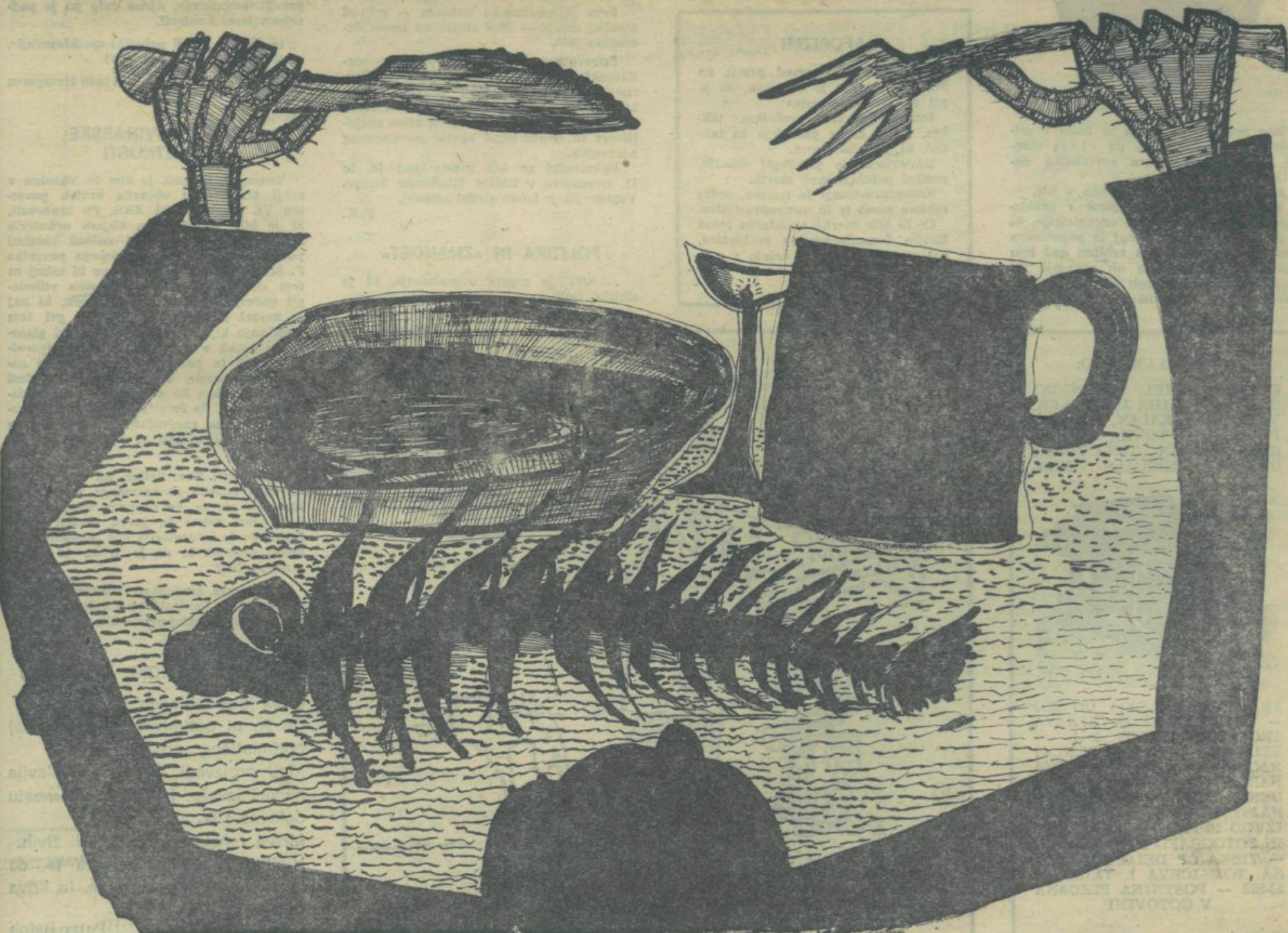
Taka miselnost je resnično preživela. Vprašanje zase pa je, ali tisti, ki so »zgoraj«, omogočajo, da se izvaja samoupravljanje in na kakšen način to omogočajo.

Študentje kot celota lahko krepimo samoupravljanje pretežno s tem da vprašanja, ki nas prizadevajo, postavimo na svetlo v neki jasnejši in utemeljeni obliki v svojem študentskem listu. Toda vsi tisti prispevki, ki nekaj govorijo, želijo, zahtevajo itd., lahko ostanejo mrtva črka — zvönenje pri katerem zvoka ne slišimo. Nekateri prav gotovo ne pišejo samo za lastno zabavo (slaba zabava) ampak tudi zato, da se o tistih stvareh, ki so postavljene na dnevni red, tudi pogovorimo. Vsako pogovarjanje pa zahteva vsaj dva. Edino v razgovoru je mogoče, da spoznam tvoje ideje, da »popravim« svojo napako itd.

Praksa dosedanjih števil nam kaže, da nekaterim ni do dialoga. Inicijativa se enostavno prezre (ne samo to, ampak tudi prezira). Kakor da tisto, kar je napisano nobenega nič ne briga. (Geslo tistih, ki bi morali spregovoriti, je: »Morda se bodo pa naveličali.«) Javno postavljeno vprašanje, predlog, zahteva javen odgovor. (Iz tega razpravljanja izpuščam »Izjavo«) Ta zid molka nas prepričuje, da nas ni, čeprav so besede dovolj jasne in glasne. Pri nas je pač treba vpiti, da te kdo sliši.

Metoda ignorance ni posebno nova metoda dela birokracije (pod birokracijo mislim na tisto družbeno plast, ki ima poseben položaj zaradi delitve dela, ki »vlada« v imenu sebe, ne pa drugih — to pomeni ne glede na njihove interese, želje in zahteve). Taka metoda pa je varljiva, ker dopušča zgolj navidezno svobodo. To je svoboda nastopanja v Hyde parku, kjer sicer lahko in kritično govoriš, prav nič pa ne veš, koliko bo tvoja akcija pripomogla, da se bodo stvari spremenile.

Tone Pačnik

Božidar Lakota, Tihožitje, 1965

O LEPOTI VZVIŠENEGA PRIJATELJSTVA

»Prijateljstvo je neka vrtna, oz. je v tesni zvezi z vrlino, poleg tega je za življenje neogibno potrebno.«

(Aristotel)

Ne bom pisal o razvoju prijateljstva od tistih težkih, toda svetlih in zmagovitih časov NOB in dalje skozi obdobje revolucionarne socialistične graditve porušene domovine. Ne bom govoril o vzvišenih likih, ki so nam bili in nam bodo (kljub zelo redkim izjemam ali trenutnim slabostim) v tem in vsem drugem vedno nezamenljiv vzor. O tem smo in se vsak dan seznanjamo iz ustnih in pisanih virov in bi bilo zategadelj to povsem odveč. Ker pa nekateri dvomljivi elementi širijo govorice, ki jih včasih objavlja celo tisk, namreč, da mladina ne sprejema ciljev, ki so vodili našo starejšo generacijo v humanem boju za svobodo in socializem, se mi zdi potrebno, da na konkretnem primeru prijateljstva pokažem, da se svetle tradicije iz NOB niso porazgubile v preteklosti, da se ohranjajo v sedanjosti in da lahko

gojimo realno upanje, da se bodo v prihodnosti razvijale dalje na višji stopnji. In to razrednemu sovražniku navkljub.

Kot primer vzemimo menzo v SN. Vsak komunist, ki verjame v problematičnost naše študentske organizacije, bi si ob danem prizoru takoj in popolnoma razpršil vse dvome. Ves vzhicen nad tem bojem za bližnje cilje ob »gibanju, ki hkrati ohranja bodočnost gibanja« (Marx, Manifest KP), bi vzkliknil:

TRIBUNA UREJAJO:

FRANCE ANZEL (TEHNIČNI UREDNIK), MIHA JAZBINSEK, VALENTIN KALAN, MARKO POGACNIK, TONE PACNIK, RUDI RIZMAN (ODGOVORNI UREDNIK), HERMAN VOGEL

TRIBUNA — IZDAJA UO ZŠJ — UREDNIŠTVO IN UPRAVA TRG REVOLUCIJE 1/II — TELEFON 21-280 — TEKOCI RAČUN 503-8-72 — LETNA NAROCNINA ZA STUDENTE DESET NDIN, ZA OSTALE PETNAJST NDIN — POSAMEZEN IZVOD 50 PAR — ROKOPISOV IN FOTOGRAFIJ NE VRAČAMO — TISKA ČP DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1, TELEFON 23-522 — POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

»Kakšna enotnost, kakšno tovarištvo, kakšno prijateljstvo v prizadevanju za skupnim ciljem!«

PRIZOR: Dolga, dolga vrsta lačnih ljudi, ki čaka na jed. Prijatelji so vedno spredaj, zadaj so kolegi, čisto zadaj pa tovariši. Prijateljstvo narašča premo sorazmerno z obstoječim vrstnim redom. Najboljši prijatelj je vedno najbližji cilju. Prijatelji izkazujejo resničnost svojega prijateljstva v praksi tako, da dajejo prednost zakasnelim prijateljem. Tovariši in kolegi za prijateljem to s tovariškim zanimanjem opazujejo.

Tovariši čisto zadaj so brez prijateljev. Oboje jih postavlja v slabo luč, kar pomeni, da so nazadnjaški in sumljivi elementi, ki si premalo prizadevajo, da bi dosegli skupni cilj (ki ni deklariran! To je potrebno poudariti!).

Tako svetli zgledi prijateljstva jim spet in spet dokazujejo neuteemeljenost njihove neodgovorne zadržanosti. S tem se ti ljudje prevzgojajo (gre za SAMO-VZGOJO!). Kljub temu pa nekateri od njih zapadejo vplivu razrednega sovražnika. Ti se takrat netovariško ujedajo nad prijatelji, ki izkazujejo prijateljstvo.

Razredni sovražnik pobira bone za hrano in ne dovoli, da bi kdo vzel kosilo še za prijatelja ali da bi prijatelj prišel k prijatelju čez ograjo. Toda upam, da bomo s svojo vztrajnostjo omajali izredno močno pozicijo našega razrednega sovražnika, ki izvira iz slabosti samega sistema razdeljevanja kosil.

Vsled tega lahko upamo, da se podobni prijateljski in tovariški odnosi gojijo tudi pri podeljevanju štipendij in sprejemanju v študentske domove, pri sprejemanju na kakršenkoli položaj, pri razdeljevanju kakršnihkoli dobrin, kajti večina teh ljudi, ki se ali se bodo ukvarjali s takimi posli, se morajo prevzgojiti v naši menzi. Le tako najlaže in najdosledneje pridejo do spoznanja, da se skupni cilji najlaže in najhitreje dosežejo s prijateljstvom.

Vse take odnose prijateljstva abonenti menze v SN iskreno podpiramo ne le z besedo, temveč predvsem z dejanjem. Edino to nam daje realno upanje, da bomo vse dvomljive primere, ki so pod vplivom razrednega sovražnika, spravili na pravo pot.

»Prijateljstvo ni samo nekaj potrebne- ga, ampak tudi nekaj lepega.« (Aristotel)

Bož(ji)u)dar Lakota

AFORIZMI

Sedma božja zapoved pravi: ne kradi! — morda je to vzrok, da je pri nas toliko ateistov.

Imamo dve vrsti grešnikov: takšne, ki za grehe plačujejo in takšne, ki jih plačujemo.

Karierizem je privilegij mladih, vodilni položaji moč starih.

Samoupravljanje že imamo, sedaj rabimo samo le še samoupravljalce.

Ce bi bilo merilo standarda letno število formularjev na prebivalca, potem bi bili gotovo dežela z najvišjim standardom.

TROJE SPOMENIKOV SLOVENSKEGA JEZIKA

I.

Pretpata

Cecil R. — Loeb R. — in sod.

Udžbenik interne medicine

II. jugoslovanska naklada, prevod poslednje ameriške izdaje, katera je oziroma na prvo ne samo dopolnjena temveč popolnoma spremenjena. Na novi izdaji, sodelovali so razen avtorja Cecil — Loeb, še 173 sodelavca strokovnjakov iz številnih ameriških univerz.

Dve knjigi, 1895 strani, ilustrirano z 238 slik v tekstu.

Iz tiska decembra 1966. leta. Cena 220 N din.

II.

Pretpata

Silver H. — Kempe H. — Bruyn H.

Priručnik iz pediatrije

Prevod VI. ameriške izdaje iz leta 1965, 523 strani bo izšla novembra 1966.

Prva jugoslovanska izdaja tega, v svetu poznane priročnika iz pediatrije, bo izredno poslužila ne samo specializmom za otroške bolezni in zdravnikom celotne medicine temveč tudi študentom medicine in medicinskim sestram.

Cena 70 N din.

III.

Pretpata

Kuttmaier V. — Schettler

Priručnik praktične medicine

Prva jugoslovanska naklada — prevod nemške izdaje — 1620 strani bo izšla decembra 1966.

Priročnik je rezultat 34 profesorjev medicinskih fakultet in zdravnikov iz Zvezne Republike Nemčije. Razlaganja so kratka, neposredna in jasno formulirana. Lahko posluže kot navodilo za hitro značljivost in neposredno akcijo posameznog zdravnika.

Spomeniki so bili razstavljeni 10. in 11. novembra v izložbi Mladinske knjige. Vsakdo jih je lahko gledal zastoj.

P. K.

POLITIKA IN »ZNANOST«

...SDV je zaprta organizacija, ki je služila tudi kot monopol posameznikov,

PREVEČ KRMARJEV BREZ KOMPASA

(iz Dela, V. C. 23. okt. 1966)

Le 35 odstotkov oseb na delovnih mestih ima visokošolsko izobrazbo, čeprav bi jo morali imeti vsi.

11,5 odstotka teh delovnih mest pa zaseda kader s popolno ali celo nepopolno osnovno šolo. Skoraj 17 odstotkov teh delovnih mest pa zasedajo osebe z nižjo strokovno izobrazbo.

Tudi na delovnih mestih, ki zahtevajo srednješolsko izobrazbo, ni dosti boljše, zakaj le 37 odstotkov tam zaposlenih je končalo srednje šole.

Več kot polovica direktorjev 200 gospodarskih organizacij občine Ljubljana-Center ima le nižjo izobrazbo.

...da je letos julija bilo brezposelnih 600 strokovnih delavcev z visoko, višjo in srednjo izobrazbo?

Ce se hoče v našem času zaposliti pošten človek kot mesar, a ne obvlad ta posel, potem se ga mora najprej izučiti. Toda, če se mu da mesto družnega ministra, ga prevzame, četudi mu ni dorasel. Ali ni to nesmisel? (Meh Ti, Iz stare kitajske filozofije.)

prišla navzkriž z našimi družbenimi in političnimi odnosi ter demokratizacijo naše družbe... bila v krizi, ostala pri zastarelih metodah in v zastarelih okvirih; v njej se je ustvarjal velikanski aparat in veliko stvari ni bilo jasnih. ...Dejstvo je, da se dvajset let ni razpravljalo o politiki, sredstvih in razvoju varnostne službe niti v enem partijskem ali državnem forumu.

(Dobrovoje Radosavljevič na IV. plenu- mu CK ZKJ; julija 1966)

...S svojo funkcijo, z metodami, ki jih uporablja in s sistemom organizacije, se je SDV razvijala in spreminjala vzporedno s splošnim družbenim in političnim položajem. Ostala je podrejena ustavi in zakonu, ne da bi se ločevala od procesa demokratizacije, česar ni mogoče reči za ustrezne organe vrste drugih dežel. Njeno mesto, vloga in naloge so precizno pravno normirane, njeno delo pa je podrejeno javni kontroli.

(S. P. R. v »Mali politični enciklopediji«, stran 1131 marca 1966)

Vlado Henigman

BISER NOVINARSKÉ SPRETNOSTI

Tedenska tribuna je dne 24. oktobra v svoji 42. številki objavila kratek povzetek VI. plenuma CK ZKS. Po hrabrosti, ki je bila potrebna za objavo nekaterih stališč iz polemike med našimi vidnimi politiki, si redaktor omenjenega povzetka F. Setine ni mogel kaj, da ne bi takoj za tem »kočljivim« delom povzela vtihotapil skoraj neopazen komentarček, ki naj bi najbrž potolažil tiste, ki so pri tem vprašanju kljub svoji avtoriteti pri glasovanju ostali v manjšini in pred javnostjo ublažil ta poraz. Komentarček se namreč, opremljen z našimi klicaji, glasi takole: »Praksa bo pokazala... ali je zares (!) nujno, da že (!!) na tej stopnji razvoja začnemo razdvajati funkcije v izvršilnih organih oblasti in v predsedstvu CK ZKS.«

Vprašanje: Tov. Setine, ali ste pozabili na tisto pravilo novinarskega poklica, za katerega ste se, če se prav spominjamo, tudi sami nekoč že javno zavzeli in ki pravi, da je informacija eno, komentar pa nekaj drugega in da je treba to dvoje strogo ločiti?

In še naš komentar: Takega nezaupanja v sklepe Centralnega komiteja pri novinarjih Dela doslej nismo bili vajeni!

AFORIZMI (5 KOM. A 3 N DIN)

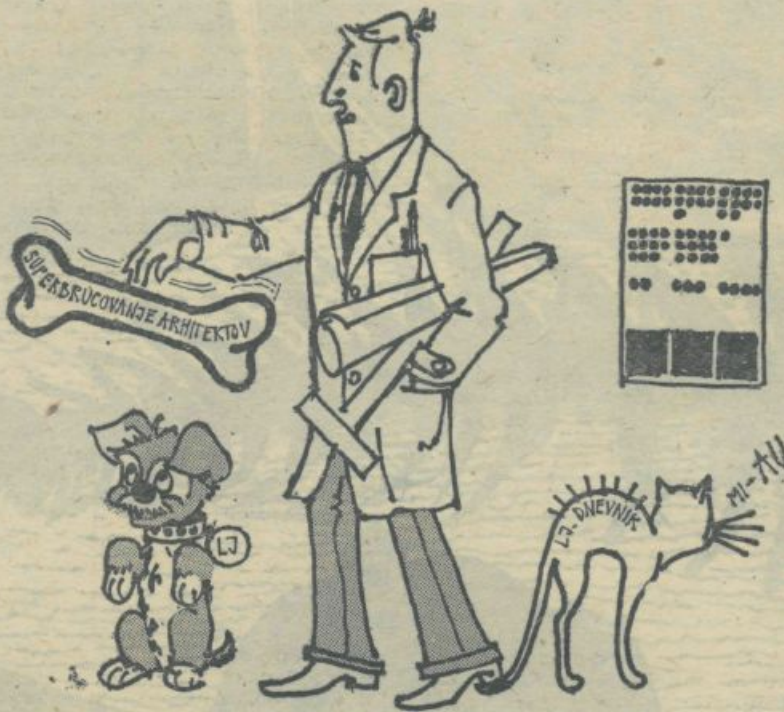
Cinik je preoblečen moralist.

Ce že ni optimizma, imejmo vsaj optimistične parole.

Med proizvodi, ki jih Jugoslavija največ izvažja, je na prvem mestu delovna sila.

Mrtve rehabilitiramo zaradi živih. Nihilist je dejal: Tudi za to, da imam luknje v nogavicah, je kriva politika.

Peter Baloh

HOV, HOV, SPET SE BOM MASTIL!

REGIONALNA STRUKTURA ŠTUDENTOV V SLOVENIJI IN ŠTIPENDIRANJE

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

Lansko leto je na višjih šolah v Ljubljani vpis presegel dvakratno število vpisanih v šolskem letu 1961/62 (348:797), isto velja za Gorenjsko (272:564), medtem ko vsa druga področja ne beležijo takega povečanja z izjemo, ki sem jo že omenil (generacija 1964/65). Vpis na umetniške akademije pa je nižji kot v šolskem letu 1961/62.

Pri fakultetah se moramo dlje zadržati. Iz naših podatkov lahko vidimo, da je v zadnjem šolskem letu število študentov iz večine področij preseglo število iz šolskega leta 1961/62, toda le za malenkost (v Ljubljani za 40, Gorenjska 33 slušateljev), nasprotno pa je število slušateljev z Dolenjske upadlo, od 721 slušateljev v šolskem letu 1961/62 na 577 v šolskem letu 1965/66. Zanimivo je, da je število pomurskih in podravske študentov dokaj stalno, primorskih in notranjskih pa je zmerom manj. Naš pregled da torej tole sliko: povečanje celotnega števila študentov na fakultetah gre pripisati predvsem povečanemu vpisu iz Ljubljane in Gorenjskega področja, medtem ko je vpis novincev z drugih področij toliko manjši, da ne izpolni niti tako majhnega števila diplomantov, ki fakultete zapuša. Se podrobnejšo sliko dobimo, če primerjamo število slušateljev po posameznih skupinah fakultet. V zadnjih petih letih se je namreč močno povečalo število študentov na fakultetah družbenih ved in to v škodo drugih — predvsem tehničnih (n.pr.: Ljubljana-Center; od razmerja 465:501 v šolskem letu 1961/62 v korist tehničnih ved, je v zadnjem šolskem letu razmerje obratno in sicer 582:396, Maribor Center s 134:116 na 135:99, primerjano v istih letih, Novo mesto s 67:56 na 73:36). Ponekod so fakultete družbenih ved stalno najmočnejše zasedene. To pomeni lahko samo eno — študentje, katerih socialno poreklo je uslužbenko, se odločijo v veliki meri za študij družbenih ved. To dokazujejo predvsem številke v Ljubljani — od skupno 4159 študentov v šolskem letu 1965/66, jih je kar 1333 vpisanih na fakultete družbenih ved (pravna, ekonomska in filozofska), torej skoraj ena tretjina. Ko pa primerjamo vse te številke s številom štipendij (glej tabelo II.), pa vidimo, da je v preteklem šolskem letu od skupno 2.989 štipendij Ljubljana dajala kar 1/4 t.j. 731 štipendij. Za podrobnejšo sliko tale tabela:

REGIONALNA STRUKTURA STIPENDISTOV PO SEDEŽU DAJALCA STIPENDIJE
(OD ŠOLSKEGA LETA 1961/62 DO 1965/66)

	Šolsko leto	Skupaj	Višje š.	Visoke š.	Fakultete	Umet. akad.
Ljubljana	1961/62	711	96	12	577	26
	1962/63	602	64	11	496	31
	1963/64	665	58	12	555	40
	1964/65	610	86	18	483	23
	1965/66	731	105	24	554	48
Gorenjska	1961/62	462	73	10	374	5
	1962/63	377	71	11	309	6
	1963/64	382	73	14	291	4
	1964/65	563	113	22	417	11
	1965/66	497	98	15	382	4
Slovensko primorje in Notranjska	1961/62	395	91	7	293	4
	1962/63	348	94	5	244	5
	1963/64	360	106	8	240	4
	1964/65	420	96	11	300	7
	1965/66	397	102	19	270	6
Stajerska in Koroška	1961/62	623	191	21	398	16
	1962/63	513	162	32	313	14
	1963/64	635	168	75	296	6
	1964/65	631	212	68	330	12
	1965/66	516	143	55	296	1
Podravje in Pomurje	1961/62	196	47	4	145	—
	1962/63	218	60	7	151	2
	1963/64	212	55	31	126	2
	1964/65	310	93	35	170	4
	1965/66	233	68	35	123	7
Zasavje in Savinjsko	1961/62	417	84	7	324	2
	1962/63	372	97	9	264	1
	1963/64	370	100	13	256	1
	1964/65	431	134	27	256	3
	1965/66	387	108	31	257	1
Dolenjska	1961/62	284	44	3	236	1
	1962/63	210	51	1	139	—
	1963/64	203	51	9	143	—
	1964/65	300	67	16	216	—
	1965/66	229	55	14	160	1
Slovenija	1961/62	3092	626	65	2347	54
	1962/63	2650	599	76	1916	59
	1963/64	2727	613	152	1907	55
	1964/65	3352	813	197	2282	60
	1965/66	2989	697	183	2047	62

Po enakem ključu kot v tabeli I. je sestavljen pregled štipendiranja in sicer po sedežu štipenditorja, kar da veliko realnejši prikaz, zakaj se število novovpisanih študentov od zunaj Ljubljane tako zmanjšuje. Za zmerom nove študente je število štipendij, ki je ponekod stalno, v večini primerov pa pada, gotovo tisti dejavnik, ki tu odloča in ga ne smemo zanemarjati.

V Sloveniji lahko opazimo takole gibanje štipendij: od šolskega leta 1961/62 število upada do šolskega leta 1964/65, ko sta politična akcija in pritisk uspela take tendence ustaviti in dvigniti število celo nad 3.092, kolikor je bilo štipendistov v Sloveniji v šolskem letu 1961/62 — lani pa se je število štipendij spet zmanjšalo na 2.989.

Ena četrtna štipendij je bila podeljena v Ljubljani!

Ali ni taka štipendijska politika vzrok za centralizacijo študentske populacije? Samo v občini Ljubljana-Center so podelili 496 štipendij, torej toliko kot na vsem Gorenjskem in precej več kot v Pomurju in Podravju in na Dolenjskem. Levji delež ima pri tem štipendijski sklad Republiškega sekretariata za kulturo in prosveto, vendar od njega ne moremo zahtevati, da bo investirala in načrtovala kadrovske politiko v gospodarskih organizacijah. Da stanje ni niti rožnato in še manj prijetno, nam povedo tudi podatki, da je v Sloveniji od vseh delovnih mest, za katere je potrebna višja in visoka izobrazba, samo 35% zasedenih z ustrezno izobraženimi kadri in da je 11% takih mest zasedenih s priučenimi kadri!

Ce bi zdaj poskušali primerjati število štipendistov s številom vseh študentov, je v Sloveniji stanje takole: od 13.215 študentov jih je v lanskem šolskem letu prejelo štipendijo 2.989, torej nekaj več kot vsak četrti (za podrobnejše podatke glej tabeli).

V Ljubljani je razmerje 4.195:731, torej prejema štipendijo skoraj vsak šesti, na Gorenjskem vsak četrti, na Notranjskem in Primorskem vsak tretji, na Stajerskem in Koroškem več kot vsak četrti, v Pomurju in Podravju vsak četrti, na Dolenjskem pa skoraj vsak peti. Slika je popolnoma drugačna, če pogledamo, koliko štipendistov je po fakultetah. Od »ljubljančanov« je na primer od 1333 študentov, vpisanih na fakultetah družbenih ved, prejelo štipendije le 247. Od vseh »ljubljančanov« jih je prejelo štipendije zadnje leto 554, na vseh fakultetah pa je bilo 2.047 štipendistov.

Po vsem tem je torej jasno, da bi bilo v letošnjem letu nesmiselno pričakovati, da se bo stanje izboljšalo, in da je zato boljše, če po do sedaj sicer skupin razpoložljivih podatkih napovemo nazadovanje in ga poskusimo zaježiti in odpraviti. Edino upanje je, da bo tistih 65% gospodarskih organizacij, ki nimajo pravega strokovnega kadra, med reformo spoznalo »vrednost mojstrov« — to je prakse — in začelo iskati nove, sveže strokovnjake. Z novim sistemom izobraževanja lahko vzoredno izgrajujemo tudi sistem štipendiranja, t.j. dolgoročnega planiranja in investiranja v kadre za naše gospodarstvo, naša podjetja, ki zdaj vlagajo in plačujejo šolanje strokovnjakov, ki jih sploh ne poznajo. Štipendija je stik s podjetjem, praksa štipendista je njegovo seznanjanje z delom, materialna stimulacija (kar je enako štipendiji) pomeni za podjetje zagotovitev sposobnega strokovnjaka, strokovnjaku pa zagotavlja delovno mesto, ki mu ob njegovi sposobnosti pripada.

S svojim prispevkom želim vzbuditi tudi študentske organizacije po fakultetah, da bi lahko na podoben način podatke dosti podrobneje obdelale in tako s svojimi razpravami podpre naša skupna prizadevanja, da si pridobimo vlogo in status, ki študentom pripada.

Matjaž Jugovič

ŠIRŠI VIDIKI NEKEGA SESTANKA

Pravda o potrebnosti ali nepotrebnosti, ustreznosti ali neustreznosti in seveda finansiranju ali nefinansiranju nekaterih višjih šol v SRS je že prav toliko stara kot so šole same. Če te šole s svojim učnim programom (in minimalno znanstveno raziskovalno dejavnostjo) posega po vseh vseh na področje, ki si ga upravičeno ali ne, lasti ena od že obstoječih fakultet ali višjih šol, je zmeda še večja. Takšni odnosi, ki sicer obstajajo predvsem na relaciji mariborski visokošolski zavodi — univerza so se v zadnjem času pojavili tudi v Ljubljani.

Višja lesnoindustrijska šola, ki je po svojem programu nekakšen podaljšek lesne srednje tehniške šole je bila ustanovljena pred petimi leti kot odraz neverjetno slabe kadrovske strukture v lesno industrijskih podjetjih. Čeprav je v treh letih na šoli diplomiralo že 28 slušateljev imajo podjetja, ki pretendirajo na diplomante te šole od 0,0 do 0,7 odstotka od skupnega števila zaposlenih kadrov, zaposlenih ljudi z višjo ali visoko izobrazbo. Ustanovitelj šole je poslovno združenje »Les« Ljubljana, ki je z ustanovitvijo prevzelo tudi dolžnosti finansiranja. Ker so se z gospodarsko reformo pogoji gospodarjenja v podjetjih lesne stroke zaostri-li, (situacija ni mnogo boljša, čeprav razpolagamo z ugodnimi pogoji za lesno industrijo), so v združenju poiskali notranjo rezervo. V začetku avgusta je bila šola (vsaj za ustanovitelja) ukinjena in sprejet sklep, da naj konča samo sedanjí drugi letnik. (Mimogrede, šola je vpisala letos tudi prvi letnik, ker je ukinitelj prišla prepozno.) Mar ustanovitelj meni, da se da zapoditi eno generacijo že vpisanih študentov kar domov? Kaj bi se zgodilo n.pr. na ljubljanski FNT, od delku za farmacijo, če bi nenadoma sprejeli sklep o ukinitvi oddelka. In to ob dejstvu, da izgleda, da imamo farmacevtov že dovolj. Neke osnovne metode ravnanja s študenti pa vendarle še obstajajo.

Kadri s profilom te višje šole so verjetno potrebni, skoraj vsi študentje prejemo namreč štipendijo. Podjetja menda niso toliko neumna, da bi ustanovila šolo in jo finansirala preko združenja, če potrebe po izboljšanju kadrovske strukture ne bi čutila.

Menda obstajajo tudi osebna nasprotja med vodilnimi uslužbenci združenja in upravo šole. Če je to vzrok za ukinitve šole, potem je ogorčenje študentov toli-

ko bolj upravičeno. Kot študentje pripovedujejo, so bile metode samoupravnih organov zainteresiranih podjetij, ko so svoje predstavnike pooblašale za glasovanje na združenju (o ukinitvi) vse prej kot samoupravne. Ponekod so (menda) delegati glasovali z »ne« celo proti volji delavskih svetov.

Postavlja se nekaj vprašanj, ki imajo verjetno svoj širši družben koren; z odgovorom nanje bi morali opredeliti celoten naš odnos do višjih šol, oz. do izraza, ki je dokaj pogost, do ekstenzifikacije visokega šolstva pri nas.

1. Kdo je arbiter, ki odloča o družbeni utemeljenosti določene visoke ali višje šole? Ali so to diplomanti študentje, ali ustanovitelj, ali mogoče kdo drug? Ker so to vprašanja s katerimi smo se dosedaj premalo ukvarjali, samo na kratko: Arbiter naj bo praksa, pa najsi gre za mariborske višje šole ali pa za katerekoli druge. Če praksa diplomante sprejema, in če oni bistveno spreminjajo organizacijo dela in s tem produktivnost določene stroke, potem je obstoj te šole utemeljen, če

2. nimamo že ustrezne visoke šole ali fakultete z enakimi ali sorodnimi programi; šole, ki bi lahko prevzela formiranje določenega profila strokovnjaka.

To pa v primeru višje lesne šole le ni tako jasno. Biotehniška fakulteta že ima lesno usmeritev, (ki sicer še ni do kraja dognana), omogoča pa z manjšimi stroški in z že priznano tradicijo zahtevano kvaliteto. Ali pa obstoja tudi nezaupanje do fakultete?

3. Cena izobraževanja je vsekakor pomembna. Ne bi se mogel strinjati z argumentom, da stane študij na VLS letno na študenta 445.000 din, na BTF pa 800.000 din, in da je potem VLS zaradi tega družbeno utemeljena. Tu nastopa pomemben faktor kvaliteta, to je širina in profil diplomanta, njegova zmožnost za uveljavljanje boljših in cenejših proizvodnih rešitev ter seveda

4. znanstveno raziskovalno delo šole, ki ji pravzaprav daje šole njeno polno družbeno veljavo. Enotnost pedagoškega in znanstvenega dela je prav gotovo eden bistvenih elementov za priznanje šole.

5. Obrobnega pomena niso niti faktorji kot: lastni prostori, stalno in zadostno število pedagoško znanstvenega osebja ter njihova znanstvena reputacija itd.

Ivo Marek

Aleš Kermauner

SLOVENSKO GLEDALIŠČE 1966 (3)

PRO DOMO SUA

Eno izmed vprašanj, ki se zastavljajo zdaj in tu, torej na začetku gledališke sezone, je vprašanje po tem, ali ima redno poročanje o gledaliških predstavah, se pravi pisanje o prav vsaki predstavi v nekem gledališču sploh kakšen smisel. Na prvi pogled je namreč razvidno, da stoji načelo rednega poročanja v navzkrižju z enim od temeljnih načel tistega ravnanja z literarnim in gledališkim delom, ki skuša skozi resničnost literature in gledališča doživljati resnico svojega lastnega sveta in bivanja in ki ga literatura in gledališče zavezuje samo s to svojo resničnostjo (kako se pač odpira resnici sveta in bivanja), ne pa v prvi vrsti s pojavno predmetnostjo, s svojo tehniko in »estetiko«. Načelo rednega poročanja, ki hoče postati tako imenovana »interpretacija« literature in gledališča iz omenjenih eksistencialno zavezujočih temeljev in ki naj s tem zamenjuje običajne predmetne in polaschevavske, le tehnične in estetične obravnave literature in gledališča, obravnave, ki se v imenu takšne ali drugačne apriorne ideje postavljajo nad literaturo in gledališče ter s tem kajpa tudi nad njuno temeljno resničnost, se pravi izven eksistencializma, ki se z njo odpira in ki pomenijo možnost resnice sveta, načelo rednega poročanja stoji torej v navzkrižju z enim od temeljnih načel »interpretacij«, ki se mu pravi selekcija. To pomeni, da je mogoče »interpretirati«, ali z drugo besedo, da je mogoče govoriti le o tisti literarni in gledališki predstavi, ki s svojimi temeljnimi dimenzijami sega v eksistencialne možnosti in intencionalnost pisca »interpretacij« samega in da je potemtakem selekcija, opravljena na osnovi te skupne intencionalnosti tako rekoč apriori pogoj »interpretacij«, torej doživljanja resnice literarnega in gledališkega dela, selekcija je tisto, kar interpretacijo sploh omogoča in kar v samem začetku šele odpre možnosti resnici literature in gledališča. Zdi se namreč povsem nemogoče, da bi moglo NAKLJUČJE, po katerem se v danem prostoru literarne in gledališke predstave srečujejo s poročevalcem in interpretom, nositi v sebi tisto odločilno in vse temeljne razlike premagujočo, univerzalno integracijsko silo, ki bi dočela in na enakovreden način zavezovala oba udeležena intencionalnega dialoga — subjekt in objekt interpretacije, ter hkrati s tem kajpa v sebi premešala tudi omenjeno relacijo subjekta do objekta samo, tako da bi v skupni usmerjenosti obeh v njej udeleženi razsežnosti postavljala eno samo, nedeljivo in v sebi polno ter zaključeno razmerje. To pomeni, da bi pravzaprav vzpostavljala odnos dveh enakovrednih subjektov, ki se konstituirata skozi udeležbo v dialogu (komunikaciji), ne pa z iskanjem in ugotavljanjem njegovega morebitnega »rezultata« in nato s popolnoma svobodnim manipuliranjem s tem »rezultatoma«, kakor se to pač dogaja tradicionalni tehnicistični in »estetski« obravnavi literature in gledališča.

Redno poročanje, ki skuša postati tako imenovana interpretacija literarnih in gledaliških predstav, torej nujno temelji v paradoksu, s katerim se devalvira temeljno načelo »interpretacij« — selekcija. Vendar pa je vzrok za ta paradoks pravzaprav samo v stališču, s katerega na gledališče in predstave v njem gledamo. Zastavi se nam namreč vprašanje, ali nam gre za GLEDALIŠČE ali za PREDSTAVO; za celoto nekega dela ali za eno od njenih komponent. To pa se z drugimi besedami pravi, da nam gledališka predstava pomeni ali avtonomno in svobodno (bitno) umetniško dejanje ali pa — v sklopu gledališke institucije, torej celote ali konteksta predstav omejen in z mnogimi zunaj — umetniškimi objektivnimi (zgodovinsko-političnimi, organizacijskimi itn.) dejstvi determiniran kulturno-politični fenomen. In da nam lahko gre, ko o njem poročamo, za raziskavo njegovih determinant (dane kulturno-politične ravnine) ali za tematizacijo njegove svobode oziroma umetniškosti ali pa nasezadnje — kolikor nam to omogočajo konkretne ontične možnosti — za njuno sintezo.

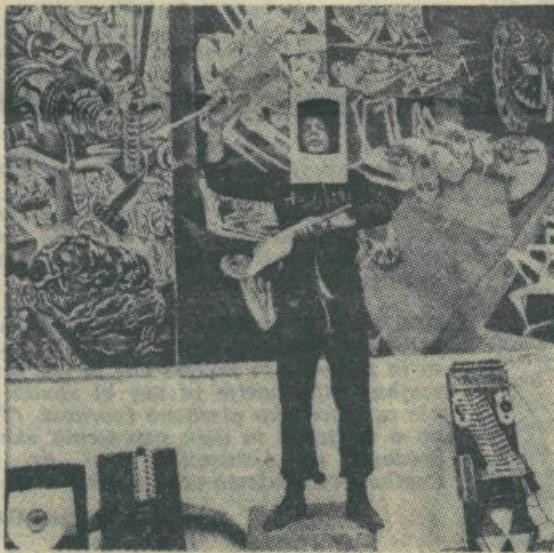
Iz tega sledi naprej, da se nam problem interpretacije na področju gledališča vendarle odpira V PRVI VRSTI s stališča zgodovine, torej objektivnih, pogosto zunaj-umetniških determinant gledališke institucije, in šele potem s stališča resnice biti, ki jo posamezna predstava znotraj gledališke institucije odpira kot UMETNOST. S tem sicer nujno od vzamemo gledališču tisti transcendentni temelj, iz katerega Martin Heidegger v pismu francoskemu filozofu Jeanu Beaufretu UBER DEN HUMANISMUS govori o pesništvu in pravi, da »izreka pesništvo RESNICO BITI, preden je le-ta izražena v sami ZGODOVINI«. Vendar pa hkrati z zanikanjem te transcendentalne strukture vračamo gledališče k njegovemu prvotnemu izvoru, se pravi k njegovemu dejavnemu, KONKRETNEMU zgodovinskemu in celo političnemu (oziroma kulturnemu) pomenu, torej k zavedanju pristajanja na bivačo, na dane, torej aktualne potrebe in seveda tudi na njihove meje. S tem pa seveda postavljamo gledališče na isto ravni kot »zgodovino«, se pravi, da ga mislimo kot enega njenih reprodukcijskih oblik na ta način, da se skozi nje resnica neke zgodovine izrazi šele potem, ko je bila izražena že v neposrednem zgodovinskem dogajanju samem, in da jo gledališče potemtakem le »prevaja« v svoj poseben in popularen jezik in tako postaja nekakšna živa slikanica neposrednega zgodovinskega dogajanja. »RESNICA BITI« tedaj gledališče izreka le v tisti meri, kolikor je bila že prej eksplahirana v zgodovinskem dogajanju samem.

Seveda je jasno, da je zgodovinsko vlogo in aktualistično resnico gledališča mogoče gledati šele iz celote njegovega delovanja, iz kontinuumu predstav ali — poljudno rečeno — iz sezone, iz več sezon, saj se vloga gledališča lahko razodene šele skozi nje — pač v skladu z nedeljivostjo in sklenjenostjo zgodovinskega toka, ki v temelju opredeljuje, utemeljuje, determinira, skratka, DELA gledališča.

To pa tudi pomeni, da je prizadevanje po »interpretaciji« gledališkega dela samo v navideznem protislovju s pisanjem o prav vsaki predstavi, saj se s takšnim pisanjem kvečjemu razkriva sklenjeni odnos gledališkega delovanja do danega zgodovinskega toka, s tem pa se spet jasno razkrije to, da gledališče že v svojem temelju pravzaprav nikoli ne more

biti »nadrejeno« zgodovini na tisti način, kakor opredeljuje pesništvo Martin Heidegger, in da potemtakem pomeni govoriti o njem — govoriti hkrati tudi o resnici njegove zgodovine. Gledališče kot celota jo tako ali drugače povzema. Besedo povzema je potrebno podčrtati. Slovensko gledališče (in predvsem o njem lahko govorimo) že po svoji strogi institucionalni organizacijski strukturi sami na zgodovino že v strogem ontičnem (družbeno-političnem) smislu še posebej mora pristajati in ga povzemati, če hoče BITI. To pa pomeni, da more le odsevani zgodovino tega konkretnega sveta, sicer bi — kakor rečeno — prenehalo biti gledališče, seveda gledališče tega tipa, kakor ga dani ontični nivo sploh omogoča.

Znotraj tega konkretnega zgodovinskega sveta seveda ni mogoče prav ničesar selekcionirati, ampak je mogoče stvari, ki je nanje obsojeno naše življenje, samo gledati in se potapljati vanje in govoriti IZ njihove vsebine same. Resnica naše svobode se razodeva skozi tisto, kar bomo mogli in znali narediti iz nje, ter v prvi vrsti kajpa skozi ono, da bomo verjeli v možnost njenega spreminjanja. Redno poročati o gledaliških predstavah se potemtakem pravi evidentirati zgodovino in resnico njenih stvari in pojavov, ne pomeni pa akcije v imenu gledališča ali proti njemu, niti v imenu njegove »zgodovine« ali proti njej. Gledališče je — kakor rečeno — samo medij. S tem pa je seveda tudi že izrečen dvom o možnosti spreminjanja.

V primeru gledališča preostane torej »interpretacija« izrazito ne-transcendentna vloga, ki se lahko le skozi nekatere predstave obrača v resnico biti predstave kot umetniškega dela, sicer pa je obsojena na ravnino evidentiranja zgodovine in reproduciranja njenih meja. Vse to seveda pravi o neki posebni nezadostnosti, ki nanjo zadene naša misel takoj, ko se dotakne resnice gledališča. Temeljni razlik, ki bi ločevala literarno-gledališko in »interpretacijsko« predstavo, razlik, s katerimi smo zgoraj celo utemeljevali selekcijo, v tem primeru ne more več biti. Vse je vse, vse se srečuje in sega v vse. Selekcija bi se v tem svetu spremenila v poseben izraz samovolje in bi pomenila v prvi vrsti le ponovno afirmiranje tiste apriorne ideje ali vrednostnega sistema, ki omogoča polaschevanje in popolnoma svobodno manipulacijo z literarno-gledališkimi predstavami z istim pogojem seveda, da se zavestno odreka vstopa v vsečinsko, torej eksistencialno bistvo teh predstav, bistvo, v katerem so možnosti za resnico našega lastnega sveta in bivanja, tisto bistvo skratka, ki omogoča, da bi z literarno-gledališkimi predstavami manipulirali kot z vsakim predmetom in kot ravnamo naprimer s tehniko. Selekcija bi pomenila to, da hočemo ostati zunaj tega bistva, da bi hoteli posredno razglasiti neke stvari in pojave za lažne, druge za resnične, in da bi hoteli na ta način težiti bodisi k izmikanju iz njih stvari in pojavov, bodisi v čisti aktivizem v imenu drugih stvari in pojavov, torej v docela dejavno osmišljanje naše BESEDE, ki pa je že a priori izgovorjena iz nekega realnega, prisotnega in s tem tudi že smiselnega zgodovinskega dejstva ali pojava. Vsa dejstva in vsi pojavi, s katerimi se lahko srečamo, SO: tudi naša beseda. To je dovolj. Vrniti se je treba v izvor prisotnosti, treba se je vprašati po resnici in pomenu te prisotnosti, v kateri je smisel, kakaj stvari SO, in to dejstvo ne more biti samoumevno dejstvo. Stvari, ki SO, je treba »osmisлити« iz tega »SO« samega, torej iz njihove prisotnosti same, ne pa skozi manipulacijo z njimi, ne tako, da bi jih »uporabljali« v imenu nekega namena, ki je

zunaj njih samih. Treba se je potopiti vanje, to pa se pravi, da jih je treba vzeti nase, kakor jemljemo nase svoje življenje — ne da bi se spraševali po smislu in ne da bi poskušali govoriti o njegovih perspektivah s stališča teh perspektiv samih, torej nečesa, kar ni neposredno položeno v stvar samo, pa morda še bo ali bi moralo biti, ampak s stališča RESNICE, torej prisotnosti tega našega življenja, in v tej prisotnosti sami je »smisel«.

To pa se pravi, da nas zavezuje in določa prisotnost, ne pa moč, ki se morebiti odpira neke v prihodnosti. Skoz gledališče, ki reproducira »zgodovino«, nas torej zavezuje in določa zgodovina sama, saj je gledališče ta zgodovina, nič neposredno več ali boljše od nje.

Vprašanje, ali ima kontinuirano pisanje o gledališču sploh kakšen smisel, je tedaj vprašanje po smislu gledališča in je vprašanje po temeljih njegove zgodovine. Hkrati s tem vprašanjem pa se je potrebno vprašati po pomenu in vlogi BESEDE, bodisi izgovorjene na odru ali zapisane v »interpretaciji«, besede, ki jo naše mišljenje zmerom opredeljuje kot nekaj izrazito akcijskega in programatskega, torej kot stvar — nost, skozi katero se izreka tako nezadostnost tistih pomenov, ki jih beseda izreka, kakor so neposredno v besedi in z besedo, kot obenem tudi njihova težnja v svoji lastni dopolnitvi in zadostitvi. Beseda torej sama v sebi izreka s tem, kar neka stvar je, tudi tiso, kar ta stvar ni, ter s tem težnjo, da bi se ta stvar ali pojav sama v sebi spremenila. Beseda je tedaj že v sebi neka povsem opredeljujoča sodba, ki po svoji temeljni strukturi teži v realizacijo, v samo-osmišlitev; temeljna struktura besede je tedaj insuficientna, beseda je nekaj neutemeljenega.

S tem pa je seveda rečeno tudi to, da beseda že iz svoje strukture tako rekoč kliče k utemeljitvi, k temu, da bi postala polna in samozadostna struktura, ali z drugimi besedami — da bi se skozi dejanje realizirala kot dejanje. Zastavi pa se seveda vprašanje, ali beseda znotraj pričujočega mišljenjskega koncepta, ki se ozira predvsem po stvarih in pojavih, kakršni SO v svoji prisotnosti sami, ohranja svojo transcendentalno in aktivistično, torej v sebi razkličano in programatsko strukturo. Na to vprašanje je nemogoče odgovoriti, saj bi odgovor lahko pomenil le novo programatsko dejanje, ki bi ravno tako supponiralo neko temeljno selekcijo sveta, to pa se pravi, da bi izhajal tudi iz neke temeljne samoumevnosti stvari, kakršne so, in se potem oziral le na možnosti, ki jih stvari odpirajo zunaj sebe. To pa se tudi pravi, da bi se odgovor moral glasiti v imenu nečesa transcendentalnega. Vprašanje je mogoče edino eksplahirati.

Gledališče, kakršno JE in s kakršnim se lahko srečujemo, predstavlja mediator zgodovine. To pomeni, da v svojem posebnem jeziku sublimira zgodovinsko resničnost, ki ga omogoča in podpira, in to pomeni naprej, da tista temeljna dejstva, ki jih je neposredno zgodovinsko dogajanje že izrazilo, edino ponavlja in reproducira. Njegova beseda je potemtakem lahko le do tiste mere akcijska in transcendentalna, kakor beseda neposrednega zgodovinskega dogajanja. Vprašati se je torej treba po tem dogajanju samem, po tem, ali je njegova transcendenca v imenu katere to dogajanje nastopa, do tiste mere prisotna v dogajanju in do tiste mere avtentično prisotna, da predstavlja resnično integracijsko silo tega dogajanja.

Način, kako smo zgoraj vprašanje zastavili, kaže, da se ne gibljemo na ravnini stvari in pojavov, kakršni so sami v sebi, ampak skozi temelj transcendence, nekaj, kar je zunaj njih, nekaj, k čemur stvari in pojavi težijo, nekaj, v kar bi se želeli ali hoteli spremeniti. Z drugimi besedami: zgodovinsko dogajanje se ne sprašuje po svoji resnici iz sebe samega, ampak iz nečesa zunaj sebe, iz transcendence, s katero se utemeljuje. To pa pomeni, da je to dogajanje pogojeno v neki temeljni selekciji sveta, čeprav bi hotelo zaobseči ves svet in čeprav bi želelo ves svet združiti pod imenom svoje transcendence. To zaobseganje pa se seveda srečuje z mnogimi tujimi stvarmi in pojavi. Na njih lahko dokaže svoja univerzalistična prizadevanja seveda le na ta način, da se jih polasča in si jih povsem svobodno prilagaja — svet mu je na voljo, vendar seveda le do tiste meje, kolikor ne poseže v samo strukturo tujih stvari, se pravi, kolikor ne poskuša dejavno spreminjati tudi tega tujega sveta v ime svoje transcendence. Zato je pričujoče neposredno zgodovinsko dogajanje obsojeno na neko totalno razklanost — samo v sebi ni utemeljeno, saj ga utemeljuje le transcendenca (seveda le v delni, človeški obliki političnega cilja in ideala), po drugi strani pa se ne preneha srečevati s svetom, ki je sam v sebi skladen in utemeljen in ki ima svoj cilj in »ideal« neposredno položen v dane, neposredne stvari in pojave same. Njegova transcendenca nenadoma postane dvomljiva in s tem na neki način tudi poljubna. Mogoče je izbirati. Zato seveda resnične integracijske sile ne more predstavljati. Zato se spreminja iz svete in vse-obvezujoče stvari v pojav, kakršni so vsi drugi, z isto resničnostjo in z isto vprašljivostjo — ne da bi se tega bilo sploh mogoče zavedati iz tega pojava samega. Transcendence je delno ukinjena.

Beseda, izgovorjena na tej ravnini, sicer po logiki svojih preteklih pomenskih struktur ohranja svojo akcijsko naravnost, vendar pa ostaja ne-realizabilna, saj v njeno strukturo vdira isti razkol: njen pomen nenadoma ni nič več samoumeven, njene akcijske težnje nedvoumne, ampak blokirane. Zato zadeva beseda v prazen prostor, kjer je mogoče z njo povsem svobodno manipulirati — seveda le z njeno predmetno pojavnostjo. Beseda se prazni, priča smo njeni inflaciji, ki skuša zapolniti praznino, ki pa nas vendarle na ravni samoumevnosti besede ne more prizadevati; gledališče se spreminja v tako imenovano NEPRODUKTIVNO IGRO, ki nas kot taka tudi ne more prizadeti. SPODAJ, v njeni notranjosti, pod lupino njene samoumevnosti in predmetnosti se začne nje nov svet.

Spraševati se je treba po njem. Stvari in pojavi, ki smo jim priča, so namreč prisotni, SO tu. To pa nas zanima. Zato se vračamo k njim samim.

Andrej Inkret

RESOLUCIJA ŠTUDENTOV VLŠ

Preko 120 diplomantov, absolventov ter rednih in izrednih slušateljev Višje lesno-industrijske šole v Ljubljani, zbranih na skupnem sestanku Zveze študentov na VLS Ljubljana, dne 9. novembra 1966 smo proučili in analizirali delo VLS ter akcijo za njeno ukinitve. Posebej smo proučili stališča ustanovitelja šole (Poslovno združenje LES Ljubljana) glede dosedanjega dela zavoda in njegovega nadaljnjega razvoja. Ta stališča so bila objavljena v posebni okrožnici ustanovitelja z dne 13. julija 1966. Analizirali smo tudi obseg in obliko medsebojnega sodelovanja med ustanoviteljem in šolo ter pomoč ustanovitelja k dosedanjemu razvoju zavoda.

Glede na ustrezno dokumentacijo in razpravo na tem sestanku smo prisotni sprejeli naslednjo resolucijo:

1. Ne moremo se strinjati s postopkom ustanovitve v zvezi z ukinitvijo šole. Dvomimo v pravilnost glasovanja članov združenja o ukinitvi in zahtevamo, da se celoten postopek preveri in ponovi.

2. Zahtevamo, da se VLS z dosedanjim delovnim načrtom ne ukinja, ker je dosednji razvoj šole dokazal, da lesna stroka te kadre s takim profilom potrebuje; letošnji vpis (kljub nasprotnemu delovanju ustanovitelja) — novopisanih je 134 — kaže, da so potrebe po tem kadru še znatne.

3. Na vsak način menimo, da morata biti o tako važni odločitvi seznanjena in zaslišana tako delovna skupnost kakor tudi študentska organizacija ter vsa zainteresirana podjetja oz. delovne organizacije, ne samo člani združenja. To se pa ni zgodilo.

4. Smatramo, da so bila lesnoindustrijska podjetja enostransko in nepravilno informirana o delu zavoda in o njegovih možnostih in perspektivah, kar je nedvomno vplivalo na odločitve članov PZ.

5. Menimo, da bi moral ustanovitelj zaradi izkazanih potreb po tem kadru (nameravani prenos tega šolanja na fakulteto) nuditi VLS, ki je v dosedanjem razvoju 5 let že dosegla določene rezultate in se programsko in kadrovske utrdila, nuditi večjo moralno in finančno pomoč ter si prizadevati za izboljšanje delovnih pogojev šole, ne pa šolo ukinitati.

6. Smatramo, da se je dislocirani oddelek v Novem Sadu po obstoječih predpisih in samoupravnih aktih šole organizirano vključil v delo šole in ga ni mogoče ločeno obravnavati. Pri tem gre poleg tega za integracijske procese, ki so pri nas zelo aktualni in ekonomsko, strokovno in kadrovske utemeljeni. Skupno delo pri izobraževanju tujstinskih kadrov stoji na posebnih željah proizvajalcev iz celotnega področja Jugoslavije.

7. Sola nikakor ni neka začasna oblika strokovnega dopolnilnega izobraževanja lesnih kadrov za profil inženirja, ampak je to redna šola, ki mora dati možnost izobraževanja vsakemu, ki ima za to pogoje in se želi izobraževati.

8. Glede ustanoviteljskih pravic smo mnenja, naj jih prevzamejo tiste delovne organizacije (ne samo člani PZ LES), ki so za delo šole zainteresirane.

9. V zvezi s točko 5 ter resolucije predlagamo, da biotehniška fakulteta prevzame VLS v celoti (programsko, kadrovske, organizacijske). Smatramo, da pri obstoječi situaciji samo realizacija tega predloga daje na eni strani možnost za uspešno nadaljevanje našega študija, na drugi strani bi ta realizacija pokazala pozitivne težnje k reševanju celotne problematike vzgoje višjega lesnoindustrijskega kadra.

10. Zahtevamo, da se pri vseh nadaljnjih razpravah v zvezi z obstojem in delom šole omogoči sodelovanje naše študentske organizacije in delovne skupnosti oz. organov samoupravljanja šole.

Glede na izredno zahtevne naloge, ki jih pred lesno stroko postavlja gospodarska reforma ter njen bodoči razvoj pri osvajanju svetovnega tržišča, dalje v skladu s prizadevanji za boljše kadrovske strukturne vodilnega kadra v proizvodnji za neposredno vodenje, želimo in zahtevamo, da odgovorni organi pozitivno rešujejo vprašanja, navedena v tej resoluciji.

Ljubljana, 9. novembra 1966.

Ta resolucija je bila sprejeta na sestanku študentske organizacije na Višji lesnoindustrijski šoli v Ljubljani dne 9. novembra 1966, na katerem so sodelovali tudi

Diplomanti, absolventi in študenti VLS

ivan cimerman

dear daddy and mummy

Pišem vama v imenu osteklenelih srepnih oči
mojih padlih soščencev.
Gangrena se medtem tihotapi
kot poslednja poslanka že zdavnaj spoznane smrti, vse bliže pod žarečim balдахinom tropskih lijan, pobesnelih orangutanov

(ali je pravičnica jesen v New Yorku, ali Dolly še z otroškim zamaknenjem poslušala Beethovna, ali je košata vdova Pussy že vnovčila svoje obline, in kdo je bog peklenščkov na vrelem Wall-Streetu, kdo je krojaška hiacinta, ki zdaj brsti in diktira modne valčke na Peti aveniji)

Neizmerno tiho leži naša patrolja in močeradri se plazijo ob iztegnjenih športnih nogah narednika Smila.
Pobožnost je preveliko razkošje za to razstreljeno tišino pobožnost mi brani citirati Biblijo

pobožnost-ti divja džungelska vlačuga
— zakaj nisi obiskala velikih pajkov Pen-tagona

zakaj nisi obiskala otrplih jezikov naših razčetrjenih očetov da bi zarjuli: NE

da bi kriknili: ne damo Mladosti svetlobe svojih starih oči

NE damo krvi svoje krvi

NE damo za pohotna nesmiselna marširanja v močvirja Vietnam

NE damo marjetic in pelagonij in lilij prežehim vojnim dobičkarjem — naših hčera vzbrstelih

Spomnim se piknikov ob pozlačenem Michiganu
in tvoje zlataste obleke ob košarici kruhkov, o Mummy

Spomnim se ječečih bregov Missisippija kjer so nas
iztrgali iz objemov mater in žena in ljubice, Daddy.

In Dolly mi prihaja med poznimi kalužnicami nasproti
polna žerjavice polna popkov brsteče ženskosti

Ko smo stopili iz svojega ozkega družinskega okolja v šolo, se je začelo tako rekoč tudi naše javno življenje. Kakor hitro pa smo se znašli v šoli, smo spoznali tudi etiketo. Tovariš učitelj in tovarišice učiteljice so nas kaj kmalu seznanili z njenim daljnosežnim in globokim pomenom. Zvezki, iz papirnice prinešeni, so bili sprva vsi enaki — kakor ljudje po francoski revoluciji. Potem pa si nalepil na enega etiketo in že je dobil ne le drugačen videz, temveč tudi pomen. Samo od daleč ti ga je bilo treba pogledati in že si vedel, ali imaš opraviti s prijetnim ali nadležnim primerom; zvezek, na katerem je bila etiketa »zgodovina«, si rad jemal v roke, oni z etiketo »kemija« pa je bil tuj in nemo-goč. In kadarkoli pozneje v dolgih letih svojega šolanja si zvezku, poprej popolnoma enakemu tistim s »slovenščina« ali »prirodopis«, zalepil etiketo »kemija«, je bil ta zvezek v tistem trenutku izobčen iz sveta tvojih simpatij in tvojega spoštovanja; jemal si ga v roke kot nujnost, ki je prišla z urnikom kakor plevel z žitom...

Človek je imel brata; ker sta bila oba preprosta in primitivna, sta se večkrat sprla in stepla. In da bi v prepiru človek dobil nad močnejšim bratom premoč, ga je nazval »Nečloveka«. Podila sta se okrog očetove hiše in sta vpila drug na drugega: »Nečlovek! Nečlovek!«

Nekoč je Človek ugledal v gozdu merjasca. Ubil ga je, pojedel in bilo mu je všeč. Zato je napravil ob hiši svinjak, ujel prašiča in si ga pripeljal domov. V smradu svojega blata se je prašič redil in plodil, človek pa ga je klal ter se seznanjal z njegovimi nečloveškimi navadami in manirami.

Potem se je človek nekoč sprl z bratom zaradi nepomembne reči. In ker je spet potreboval nadmoč nad bratom, se je spomnil na prašiča in svinjaku ter njegovega nečloveškega življenja ter dejal bratu »praseca«. In spet sta se podila razsrjena okrog očetove hiše in vpila drug na drugega: »Pra-seca, praseca.«

Nekoč je spet Človek v skalnih stebah zalezal kozlička. Napravil je stajo za hišo in prinesel kozlička bliže sebi in svojim. Iz mladiča je zrastle

— Tvoji lasje so topli mi šepeta
Gnezdiš v mojih sončnicah
Obiskuješ me na gredlju teme kot črn brodar
in vsako jutro me ugrabiš vedno znova
in vsak večer božava s pogledi težko zlato
Manhattana
Ti pa se prikradeš skozi moje zenice
tako prozorne
da te vidim v ogledalu ko se ogledujem.

MUMMY, ti ne slutiš
koliko bosih razcapanih smrti mi prihaja v svate
ko bi imel vsaj tvojo staro lovsko puško, Daddy
tako sam tako nem tako zapuščen
še nikoli nisem videl toliko prežečih lakomnih oči.

Zdaj se razcvetajo sovražni drobni posmehi
ob mojih ljubih za zmeraj odsotnih
Nekdo je s krohotom potipal Johnnyju puls. Srditi rafali
bičajo močvirne trave.

Zdi se mi da bi jih moral pogoltniti — vendar
v njihovih kalnih očeh vidim pobite posiljene žene
v njihovih kretanjih krike nedolžnih otrok
dim njihovih cigaret so ostanki pogorišč
njihove bruhaajoče predirne besede so
zoglanel strah, ki bo ostal poznim rodovom.
Noč golta njihove pogubne sence
Kot rjoveča kepa prabitne moči
zgrmi name džungla

Obvisel sem v prostoru — moje roke ne bodo nikdar več

božale plavih kodrov Dolly
moje trudne zenice bodo miravljam
presvetlo gostišče.

Gigantski pajek strupenjak se plazi na gostijo mravelj.

Daddy — prodaj mesečino svoje farne
in postavi tovarno ciankalija, za belo sanjavost podgan.

Pretihotapi se v Kongres in bodi krik...
Poklič! na pomoč LJUDI
Poklič! na pomoč vse kontinente v imenu Smisla in Razuma

Poljublja te v smrti
t...v...oj
R...ober...t

ETIKETA

koza — rogata, bradata in resasta, vsa kozja. In ko je nekega dne Človeku v hiši postala sestra odveč in je hotel sam imeti svoj prav — svojo hišo, se je ob prvi priložnosti sprl s sestro. Da pa bi ji v kratkem povedal, da ne sodi v Človekovo hišo, se je domislil rogate živali v staji in sestri zabrisal: »Kozla!« In ker ga je sestra večkrat videvala žival brcati v zadnjico, ga je takoj razumela.

Potem je Človeku žena rodila otroke — dva poba. Primerilo pa se je, ko sta poba doraščala, da so se v hiši Človekovega brata v sosednji vasi začeli prepiri. Človekov brat — Rovtarjev Maks — je pretepal svojo ženo Ušivkovo Reziko. In kadarkoli odsih-dob je bil Človek sam malo bolj grob s svojo ženo, ga je ta ozmerjala z imenom njegovega brata; rekla mu je kar »Rovtarjev Maks!«. In kadarkoli sta se poba sprickala in je večji udaril manjšega, je ta v vodi svojih solza drvel k mami, kričaje spotoma z imenom svojega strica na brata: »Rovtarjev Maks!«

Tako je počasi Človek prilezel tudi v leto 1963. Takrat v svoji domačiji ni imel le prašičev in koz, temveč tudi znanost, politiko in kulturo. Imel je tudi državno varnost in revije. Človek je imel tudi že veliko človeških otrok; Nekateri teh so bili pri revijah, nekateri pri državni varnosti, večina pa nikjer. In primerilo se je tiste čase tako, da so bile revije — najbolj pa Perspektive — grde, organi državne varnosti pa lepi.

Takrat se je nekega dne zgodilo, da je eden izmed nevednih Človekovih otrok, iz tiste večine, ki ni bila nikjer, nekoč ponevedoma globlje pogledal v poseben Človekov predal, strogo prepovedan. Ko je Človek to videl, je osupnil nad objestnostjo otroka. In da bi spet pokazal, kako nečloveško je takšno obnašanje in predrznost, je iskal zanj ime, ki je pogojilo takšno dejanje. In Človek se je domislil grdih Perspektiv in vanj je udaril bes bož-

marjan pikas

senca nekdanjega:

Sonce vzhaja v rižu,
ki ga ni —
papige kriče v domovih,
ki jih ni —
ZVERI divjajo v kletkah
kakor v džungli,
ki jih ni —
puščava žge na Vietnamce
klečajoče
!!!
in njih ni —

„vsi smo za mir“ je rekel milijonar

Milijonar se koplje v scotch
»Letimo fantje v Vietnam. Hura!«
Zvečer si nadene očala in dolarjev
in posluša poročila:
»izgube so lahke.« —
(materam skrivajo obraze pred sveto,
ker so vsi Američani za MIR!)
in nato se okoplje v scotch.
»Dajmo rumencem! Saj nismo babe!
Še 20 tisoč boyev...« zatuli v telefon
in Pentagon se zavrti.
Mimo milijonarjeve vile se plazijo
sence vojaških beračev:
brez rok in oči kot kojoti tulijo v
topla okna.
Džungla je klavnica; džungla je
grobica —
ker se milijonar koplje v scotch —
džungla klokoče v Mekongu človeške
krvi —
ker milijonarjev šin hoče Rimsko
cesto
za svoj Chevrolet —
Oči se večajo, začudeno večajo...

ji. Pognal je otroka iz hiše, rekoč:
»Perspektivaaaaa.« Samo enkrat je izrekel besedo in otrok je bil zaznamovan. Zakaj za njim je ponovila in še dolgo ponavljala vsa srenja. In malokdo mu je še privoščil odkrit pogled.
Ali je minilo eno leto ali je minilo tisočletje? — Grde Perspektive so se pozabile in tedaj so postali grdi organi državne varnosti.

Takrat se je Človekov sin napotil spet proti domači srenji. Srce mu je poskakovalo lahkotno in sproščeno. Staro znamenje na njegovem hrbtu se je obrabilo in ni več veljalo. Prižvižgal je do vrtnice ograde ter odrinil vrata. Na domačem pragu je zagledal starega hlapca. Pohitel mu je v objem, ta pa je, še preden so ga mogle doseči roke sina Človekovega, s sumnjičavim obrazom izginil v hišo ter se čez čas spet vrnil; prav ko je sin Človekov prispel do praga.

Tedaj mu hlapec, široko razkoračen in oprt na podboje duri, zastavi pot v hišo rekoč:

»Naka! Ti si udbovec!«
Tedaj se je sin Človekov udaril po trebuhu in se zarezal; smejal se je, da ga je bolelo v preponi.

»Kaj si rekel?« In spet se je smejal, da so se mu zableščale solze v očeh;

»Tako so dejali, je rekel hlapec obotavljaje; »Obvestili so me... In da v teh novih časih... zate... takorekoč... tu ni mesta, ker da si... takorekoč... udbovec.« In zdelo se mu je, da se je hlapec ob tej besedi prekrizal. Sin Človekov je sprva pogledal nejeverno, potem pa se je zresnil. Med vrati, od praga do vrha in od podboja do podboja, je tičalo ogromno hlapčevno telo ter zaslanjalo ves vhod v toplo vežo.

Tedaj se je sin Človekov zamislil in se počasi napotil nazaj skozi vrtna vrata in dalje skozi vas. Videl je, čeprav ni gledal ne levo ne desno, izza vogalov in skozi okenske šipe, tisoč in tisoč dvomečih, nezaupljivih oči. Napotil se je torej nazaj preko polj, po dolgi poti.

Ali se bo še kdaj vrnil? In če se bo, katero etiketo bo tedaj prejel? — Intelektualec? Proletarec? M...

Jaro Novak

PROTI SPODRSLJAJEM

UREDNIŠTVU TRIBUNE,

pošiljam vam svoj prispevek k dialogu Krivic — Smole z željo, da ga objavite v vašem listu. Članek sem sicer nameraval objaviti v Delu, ker je bila v njem natisnjena tudi polemika, kateri se pridružujem. Vendar pa je uredništvo Dela odklonilo objavo mojega prispevka z utemeljitvijo, da »predstavlja predvsem povzetek oz. ponovitev vseh tistih kritičnih pripomb, ki jih je v svojem članku zapisal že tov. M. Krivic«. Tako stališče bi sprejel, če bi neposredno z M. Krivicem v svojem članku zgolj ponavljal njegova stališča. Toda uredništvo Dela »pozablja« na to, da je medtem na Krivičev članek reagiral J. Smole, ki pa na vrsto stvari ni zadovoljivo odgovarjal in tako je moj prispevek polemika z njegovimi stališči. Če sem kakšne stvari ponovil, sem to storil prav zaradi tega, ker J. Smole nanje ni dal zadovoljivega odgovora.

Matevž Krivic je v svojem članku »Ob dialogu Djukič — Mikoš (Delo 27. 10.) načel dve vprašanji, ki sta ne glede na konkretne primere, ki jih naveda, tudi zame zelo pomembni.

Prvič, kako si zamišljamo obravnavo neke družbene problematike, če hočemo resnično prispevati k njenemu razreševanju in drugič, kakšna je in kakšna naj bo pri poročanju o tem vloga sredstev javnega obveščanja, torej tudi časopisa »Delo«.

Pri tem je, če sem prav razumel, hotel pisec na konkretnem primeru pokazati, kakšen nastop oz. razprava po njegovem resnično pomaga pri reševanju problemov in kakšna ne ter navedel vrsto konkretnih primerov slabega poročanja in neporočanja o važnih stvareh, s čimer se srečujemo na straneh »Delaa«.

Če naj o tem povem tudi jaz svoje mnenje, moram reči, da se s stališči M. Krivica, tako v osnovni misli, kakor tudi v ocenah konkretnih primerov, v celoti strinjam.

Reči moram tudi, da me odgovor J. Smoleta (Delo, 28. 10.) ni zadovoljil. Naj bom konkreten. J. Smole zavrača Krivičovo zahtevo po jasnem izražanju stališč s tem, da se sprašuje »ali je mogoče kategorično razglasiti za nesmiselno vsako razpravo, ki direktno ne omenja konkretnih primerov«. Seveda tega ni mogoče storiti in če bi J. Smole dobro prebral Krivičev članek, bi lahko (na vrhu drugega stolpca) izvedel, da se Krivic zaveda, »da obstojijo tudi problemi, o katerih je potrebna in hkrati zadostna zgolj načelna razprava« itd.

Tudi jaz mislim, da ni nesmiselna vsaka takšna razprava, kar pa za Smoletovo konkretno ne bi mogel trditi. Zakaj? Zaradi istih razlogov, o katerih je obširno pisal Krivic. Če pač ni jasno, kam neka kritika meri, potem tudi ni upanja, da bo karkoli izpremenila, torej je nesmiselna. Seveda pa se zavedam, da kritiku ni potrebno posebej obširno govoriti o primerih in sploh o podatkih, če so ti javnosti že znani in je takrat dovolj, da pove, da z izrečenim stališčem meri na to in to.

Vendar v tem primeru očitno ne gre za to, ker tudi zdaj, ko je bil objavljen magnetofonski posnetek diskusije tov. Smoleta, iz katere smo lahko razbrali, da je imel v mislih takšno poenostavljeno mnenja, ki očitajo, da »smo napore za reorganizacijo ZK zreducirali samo na reorganizacijo vodilnih organov ZK« in da »ZK preživlja nekakšno globoko

notranjo krizo«. Ni jasno, kje so bila ta mnenja povedana ali objavljena in kdo je njihov avtor. Če se hočem s temi mnenji kot komunist konkretno boriti, moram imeti možnost, da vsaj zvem za nekatere podatke. Tako bom imel tudi večjo možnost, da bom s takšnimi stališči polemiziral in če taka stališča zastopajo konkretni ljudje, ki sem jih volil v komite ZK, delavski svet ali v občinsko skupščino, zahtevati, da ta stališča korigirajo.

In na koncu še vprašanje poročanja v »Delu«. M. Krivic je v svojem članku navedel vrsto konkretnih primerov, za katere meni, da poročanje v »Delu« ni bilo takšno, kot bi želeli. Na vse to pa glavni urednik Dela pravi, da se strinja, da poročanje Dela z zadnjih dveh sej CK ZKS ni bilo popolno. Ob tem se sprašujem, ali naj to izjavo razumem tako, da njen avtor sprejme kritiko, ali pa tako, da jo zavrača, ker pač poročanje Dela ne more biti popolno, kot to ni nobena stvar na tem svetu. Glede na to, da kmalu za tem kategorično trdi, da je Krivic postavil svojo kritiko v »skonstruirane okvire«, kaže, da gre za drugo možnost.

Krivičeva kritika naj bi bila skonstruirana zlasti za to, ker menda ne upošteva osnovnega vodila pri poročanju, namreč »kratko in jedrnat povzemanje bistvenih misli«. Ta trditev po mojem mišljenju ne drži. Dejstvo je namreč, da Delo o nekaterih dogodkih ni objavilo niti besede (npr. poročanje zadnji seji CK ZKS o diskusiji glede predsedstva, Mikoševe obširne razprave o ljubljanskih televizijskih oddajah). Tu ni šlo za nikakršno povzemanje bistvenih misli. Nimam namena soditi o notranjih nagibih, ki so vodili posamezne poročevalce pri odločanju o tem, kaj je za objavo ali kaj ni, toda dejstva ostanejo dejstva in ni jih mogoče zanikati tako, da NASPLOH priznamo DOLOČENE SPODRSLJAJE, konkretno kritiko posameznih primerov na neargumentirano in pavšalno zavrremo kot skonstruirano.

Jaka Krek

timotej knific

nikoli nisem videl, kako ljudje jokajo

I

Hodim po ulici in moje srce je sreča, moje telo je veselje in namesto možganov imam smeh in moji prsti so tesno povezani s srcem. Hodim po ulici in srečujem ljudi. Prazni obrazi. Niti žalosti in niti veselja, niti obupa in niti trpljenja in niti hrepenenja. Ničesar, ničesar, ničesar ni na obrazih. Morda pa ljudje ne vedo, zakaj živijo?

II

Življenje, moje življenje, niso ure, ki jih preživim. Življenje, moje življenje, so trenutki, ko se veselim.

Življenje, moje življenje, niso dnevi, ki jih prebedim. Življenje, moje življenje, so trenutki, kadar trpim.

Življenje, moje življenje, niso noči, ki jih prespim. Življenje, moje življenje, so trenutki, ki jih ne zamudim.

moja deklica, rad te imam

I

Bilo je poletje in sonce je bilo vroče in napravilo mi je gubo na čelu.

Bilo je poletje in življenje je bilo trdo in moje dlani so postale hrapave.

Bilo je poletje in noči so bile lepe in v srcu mi je ostal njen zagoreli obraz.

II

Moja deklica ni takšna kot vse druge. Moja deklica me ima rada. Vse druge pa ne. Moja deklica ima zelene oči. Vse druge pa ne. Moja deklica ima mehke lase. Vse druge pa ne.

Moja deklica ni takšna kot vse druge. Moja deklica ima rjavo telo. Vse druge pa ne. Moja deklica ima čvrste roke. Vse druge pa ne. Moja deklica ima zlato srce. Vse druge pa ne.

Moja deklica ni takšna kot vse druge. Moja deklica ima najino hčerko. Vse druge pa ne.

Moja deklica ni takšna kot vse druge. Moja deklica ima rad. Vse druge pa ne.

NAGRADE

Svečanosti, pojedine, sprejemi, zakuske in banketi, bistvo našega kulturnega in političnega življenja so nerazumljivo narodovo veselje, široki ljudski pašniki. Organizirani so v čast delegacijam, ki so že, še niso ali še bodo obiskale našo deželo, (kruho) borcem vseh vrst, rangov in položajev, organizirani so v čast praznika krepostnih devic, v čast preužitkarjem in vrličkarjem, v čast združenja šušmarjev, zavoda za zastrupljanje podgan, v čast tega in onega. Vesela jugoslovanska hiperprodukcija banketov, zakusk, sprejemov, slavij in pojedin.

Tudi občinski možje v občini Molznica niso hoteli biti na slabšem. Občinski veleum Peter Lizec, ki je pogruntal že tri festivale in pet seminarjev, je prišel na idejo, da bi ob priliki občinskega praznika povabili vse tiste zaslužne može v borbah in delu prekaljene junake, ki so v tistih prazničnih dneh praznovali kakršnekoli obletnice. Pristavil je še, da predlaga, naj se jih primerno nagradi, seveda, če to dovoljujejo skromna finančna sredstva občine. Občinski možje so napeli ušesa in ob sporočilu, da se jim obeta nov banket, z dviganjem rok hrumno izglasovali ta duhovni produkt Petra Lizca, ki je še predlagal, naj bi bili nagrajeni tile tovariši: Dane Gobec, načelnik oddelka za finance in občinsko načrtovanje, tov. Bruno Ponevernik, direktor Agrokombinata »Limonaa«, tovariš Samo Trobec, ravnatelj glasbene šole v Molznici, tov. Levko Plast, direktor »Obveze«, tovarne sanitetnega materiala in prof. Jože Garačnik, dolgoletni profesor — slavist na gimnaziji v Molznici. Kot je v Molznici že navada, je bil predlog z dviganjem rok enoglasno sprejet. Na slovesnosti, ki je bila nedolgo za tem, je prvi spregovoril predsednik občinske skupščine. Med slavnostnim govorom se je bobneče tolkel po prsih ter poudarjal svoje in deloma tuje zasluge. Ves zbit in poškodovan je na koncu dejal: »Predlagam, da najprej nagradimo načelnika oddelka za finance in občinsko načrtovanje tov. Gobca.« Ceremonial je nadaljeval podpredsednik občinske skupščine, ki je v obrazložitvi poudarjal majhne, večje in velike zasluge tov. Gobca pri finančnem poslovanju občinske skupščine. »Zato mu občinska skupščina,« je dejal, »v znak hvaležnosti poklanja vikend hišico v Jelsi ob morju.«

Po bobnečem ploskanju je prišel na vrsto direktor »Obveze«, tovarne sanitetnega materiala — tova-

riš Levko Plast. Zanj je ceremonial v obrazložitvi dejal, da se je na delovnem mestu izkazal kot neprekosljiv praktik. Planerji so njegovi tovarni prerokovali sto milijonov izgube. Ob koncu leta pa je bila izguba le za 90 milijonov. Tako je bil »dobiček« deset milijonov razdeljen med upravni aparat tovarne, ki je tako primerno stimuliran, za kar gre tovarišu Plastu še posebna nagrada v znesku dveh milijonov dinarjev.

Na vrsto je prišel direktor Agrokombinata »Limonaa« tov. Ponevernik, za katerega je bilo v obrazložitvi rečeno, da ima v dveletnem vodenju Agrokombinata neprecenljive zasluge, saj je v preteklem letu ustvaril le borih 980 milijonov izgube. Če to primerjamo z izgubo podobnih podjetij iz drugih republik, je bilo rečeno, je to res edinstven delovni podvig in dosežek. Občinska skupščina mu v znak priznanja poklanja skromno darilo — Fiat 1300.

Še posebno toplo ploskanje se je razvilo po dvorani, ko je stopil na slavnostni podij ravnatelj glasbene šole tov. Samo Trobec. »Tov. Samo Trobec,« je začel govornik, »je iz skromnih začetkov privedel glasbeno šolo na vodilno pozicijo v kulturnem življenju naše občine. Vedno, ko smo ga potrebovali, nam je igral melodije, ki smo si jih zaželeli. Tov. Trobec se je odlikoval tudi v godbi na pihala, saj je celo aktivno trobil v naš rog. V zahvalo mu občinska skupščina poklanja stanovanjsko hišo na Deficitni cesti št. 60. Čestitamo!«

Na vrsti je bil še zadnji nagradjenec in slavjenec — prof. Jože Garačnik — dolgoletni prosvetni delavec in predavatelj na Gimnaziji v Molznici.

Garačnik je malo počakal, da je ustvaril potrebno, še svečanejšo vzdušje, nato pa je s krhkim afektiranim glasom dejal: »V neizmerno čast si štejem pozdraviti najmarkantnejšo osebnost današnjega večera: moža, ki neuničljivo že 50 let seje domačo besedo na nerodovitna kamnita tla; žlahten mož na še žlahtnejši način. Majhne so naše možnosti, premajhne, da bi mu mogle povrniti vsaj drobec tistega, kar je on poklonil svoji domovini. Vendar mu preostaja največja nagrada, ki jo je lahko dobil: hvaležnost tisočerihi, ki jim je 50 let poklanjal nekaj najlepšega — čudovit materin jezik.«

Vsi so krepko zaploskali. Nagradjenec pa je stal in gledal trpko in mrko izpod čela. Ostali nagradenci, sedeči v prvi vrsti, so si šepetali med seboj: »Čudno, le zakaj se tako grdo drži?«

Matjaž Brojan

